

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : ความต้องการการฝึกอบรมในเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ของเกษตรกรตำบลในเขตจังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน นางสาววรรณิศา จักรปิง

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภา คุณาพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุกขสุภา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชภูมิ น ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป คชศิลา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยความต้องการการฝึกอบรม ในเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของเกษตรกรตำบล
ในเขตจังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านสังคม เศรษฐกิจและ
ด้านอื่นๆ ความรู้ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและด้านอื่นๆของเกษตรกรตำบล กับความ
ต้องการฝึกอบรมของเกษตรกรตำบล รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบลต่อการเข้ารับ
การฝึกอบรม เรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์เกษตรกรตำบล จำนวน 74 ราย
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า
ไค-สแควร์ (Chi-square) ผลการวิจัยพบว่า เกษตรตำบลกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 38.8 ปี
ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุราชการเฉลี่ย
15.5 ปี มีอัตราเงินเดือนเฉลี่ย 12,260.00 บาท ร้อยละ 75.7 ไม่เคยมีประสบการณ์
ในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมมาก่อน ร้อยละ 73.0 เคยมีประสบการณ์ในการทำงานฝ่ายฝึกอบรม

และถ่ายทอดเทคโนโลยี และร้อยละ 85.1 เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีจำนวนครัวเรือนที่รับผิดชอบเฉลี่ย 1,238.7 ครัวครัว ต้องการฝึกอบรม ในเดือนตุลาคม เป็นระยะเวลา 25 วัน ในช่วงเวลา 09.00-12.00 น. สื่อที่ต้องการใช้ประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ วีดีโอ-เทป และการบรรยายประกอบกับการปฏิบัติ หัวข้อที่เกษตรกรตำบลต้องการฝึกอบรม มากได้แก่ โรคของหม่อน แมลงศัตรูหม่อน โรคของไหม สาเหตุของโรคไหม การป้องกันกำจัด โรคไหม การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูไหม การเตรียมการก่อนการเลี้ยงไหม และ การวางแผนการเลี้ยงไหม ตามลำดับ"

จากการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ระดับการศึกษาและระดับความรู้เรื่องการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม มีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรคการทำงานของเกษตรกรตำบล ได้แก่ การขาดน้ำรดต้นหม่อนในฤดูแล้ง การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อปลูกหม่อน การขาดการฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับหม่อนไหม นักวิชาการจังหวัด มีความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอ เกษตรกรส่วนใหญ่ จะเข้าร่วมประชุมในครั้งแรกเท่านั้น การพบเกษตรกรทำได้ยาก ความรู้ของเกษตรกรต่ำ และการยอมรับเทคโนโลยีได้น้อย และซ้ำของเกษตรกร

Independent Study Title : Training Needs in Sericulture of
Sub-district Extension Workers in
Nan Province

Author : Miss Wannida Jugping

M.Sc. (Agriculture) : Agricultural Extension

Examining Committee :

Assist. Prof. Warapa Kunaporn Chairman

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa Member

Assist. Prof. Dusdee Nalampang Member

Assist. Prof. Prateep Kochsila Member

Abstract

The objectives of the study in training needs in sericulture of sub-district extension workers in Nan Province were to investigate the socioeconomic background and others, the knowledge of sericulture, the needs in sericultural training and to analyse the relationship between the socioeconomic factors and the needs in sericultural training as well as to identify the problems and recommendations of the sub-district extension workers of sericultural training.

Data collection was carried out by using a structured questionnaire and interviewing 74 sub-district extension workers in Nan Province. The data was analysed statistically by percentage, mean,

standard deviation and Chi-square. The results revealed that an average age of the sub-district extension workers was 38.8 years old. Most of them were male, married with graduated level of education. An average working experience was 15.5 years with an average salary of 12,260.00 Baht. Seventy five point seven percent of them had no experience in sericulture while 73.0 percent had some experiences at Training and Technology Transfer Division and 85.1 percent had attended the sericultural training. An average number of households responsible were 1,238.7. The needs of training was in October during 09.00-12.00 a.m. about 25 days. The media needs in training were video tape and lectures with practices. The needs of training topics were mulberry diseases, insect pests of mulberry, silk worm diseases, causes of silk worm diseases, silk worm diseases protection, insect pests protection of silk worm, sericultural preparation and sericultural planning respectively.

The hypothesis testing showed that an educational level and sericultural knowledge were correlated to the need of training significantly.

The working problems of the sub-district extension workers included water shortage in dry season, sericultural farmer groups, lack of training in sericulture, agricultural officers had less knowledge and experience, most of the farmers participated only at the first meeting, farmers had poor education that led to less and late technology adoption.